

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»
РЕГІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ ЦЕНТР БНАУ

МАТЕРІАЛИ

міжнародної науково-практичної конференції
АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ
Сучасний розвиток ветеринарної медицини

30 жовтня 2020 року

Біла Церква
2020

Редакційна колегія:

Даниленко А.С., академік НААН, д-р екон. наук, ректор університету, голова оргкомітету.

Варченко О.М., д-р екон. наук, професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності, заступник голови оргкомітету.

Новак В.П., д-р біол. наук, професор, перший проректор.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор, проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності.

Іщенко Т.Д., канд. пед. наук, директор ДУ "НМЦ вищої та фахової передвищої освіти".

Сахнюк В.В., д-р вет. наук, декан факультету ветеринарної медицини.

Шаганенко Р.В., канд. вет. наук, координатор НТТМ факультету ветеринарної медицини.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук, доцент, завідувача відділом аспірантури та докторантури.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук, начальник відділу наукової та інноваційної діяльності.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук, начальник редакційно-видавничого відділу, відповідальний секретар.

Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту. Сучасний розвиток ветеринарної медицини. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 30 жовтня. Білоцерківський НАУ, 2020. 59 с.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Новгородова О Ю., Стародуб М.Ф., Ушкалов В.О., Мазур Т.В. Експрес-індикація *Pseudomonas aeruginosa* тварин. Біологія тварин. 2016. Т.18. №4. С. 170– 175.
2. Landi A., Mari M., Kleiser S., Wolf T., Gretzmeier Ch.et al. *Pseudomonas aeruginosa* lectin LecB impairs keratinocyte fitness by abrogating growth factor signaling. Life science alliance. <https://www.life-science-alliance.org/content/2/6/e201900422>
3. Wilhelm I., Levit-Zerdoun E., Jakob J., Villringer S., Frensch M.et al. Carbohydrate-dependent B cell activation by fucose-binding bacterial lectins. Sci Signal. 2019. 12:1–18. <https://www.life-science-alliance.org/content/2/6/e201900422>.
4. Ветеринарна санітарна мікробіологія: Навчальний посібник / А.М. Головка, І.О. Рубленко (Гриф від 19.05.2010 р. №1/12–2075 виданий Міністерством освіти і науки України). Київ. 2010. 284 с.
5. Мікробіологія: Методичні рекомендації для лабораторно-практичної та практичної роботи студентів: методичні рекомендації. Рубленко І.О., Рухляда В.В., Зоценко В.М. та ін. Біла Церква. 2012. 63 с.
6. WHO Handbook: Good laboratory practice (GLP): quality practices for regulated non-clinical research and development. 2009.
7. Козлова Н.С. Чувствительность к антибиотикам штаммов *Klebsiella pneumoniae*, выделенных в многопрофильном стационаре. Н.С. Козлова, Н.Е. Баранцевич, Е.П. Баранцевич. Инфекция и иммунитет. 2018. Т.8. № 1. С. 79–84.
8. Анганова Е.В. Антибиотикоустойчивость *Klebsiella pneumoniae* к препаратам цефалоспоринового ряда. Е.В. Анганова, Л.В. Распопина, А.В. Ветохина, А.В. Духанина. J. Biomedica scientifica. 2017. Т.2. № 4. Р. 43–47.

УДК 619:616.995.132.8:612.12:636.7

САЙЧЕНКО І.В., аспірантка
ГОЛОВАХА В.І., д-р вет. наук
АНТШОВ А.А., канд. вет.наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ГЕМАТОЛОГІЧНІ ЗМІНИ У СОБАК ЗА УРАЖЕННЯ ТРИХУРОЗОМ РІЗНОГО СТУПЕНЯ ТЯЖКОСТІ

Проведене дослідження крові хворих на трихуроз собак показує, що зі збільшенням інтенсивності інвазії збільшується негативний вплив гельмінтів на гематологічні показники організму тварин.

Ключові слова: трихуроз, собаки, яйця, інтенсивність інвазії, гематологічні зміни;

Собаки - найуспішніші тварини, котрі пристосовані до житла людей у всьому світі. Вони сприяють фізичному, соціальному та емоційному благополуччю своїх власників, особливо дітей. Зважаючи на величезну роль даних тварин у житті людини необхідно віддячити нашим помічникам активною турботою про їх здоров'я [1]. Організм собаки піддається впливу безліч хвороб, як незаразної так і заразної етіології. Серед них валова частка припадає саме на гельмінтозні захворювання, котрі завдають значних клопотів організму собаки. На превеликий жаль частина власників нехтує рекомендаціями ветеринарних лікарів, стосовно профілактичних заходів щодо гельмінтозів, що веде за собою тяжкі наслідки хвороб. Краще профілакувати, а ніж лікувати паразитарні захворювання, оскільки ці "маленькі особини"(гельмінти) завдають системного негативно впливу на організм собак [2].

Серед інвазійних захворювань у собак поширеним є трихуроз. Трихуроз – гельмінтозне захворювання тварин (викликане нематодами роду *Trichuris* підряду *Trichurata*), яке характеризується порушенням функції органів травлення, схудненням, анемією, зниженням продуктивності тварин. У кожного виду тварин паразитує специфічний йому вид трихур. У товстому кишечнику собак паразитує *T. Vulpis*. Тварини заражаються при заковтуванні яєць з кормом і водою. У цуценят хворих на трихуроз погіршується апетит, вони пригнічені, слизові оболонки бліді. Тварини виснажені, скавучать, у них розлади травлення (проноси або запори). У фекаліях з'являється кров. Іноді спостерігають болі в животі, особливо після годівлі, нервові явища (судоми). У дорослих собак патологія проявляється порушенням зі сторони травного каналу, гіпорексією, проносом, блювотою[3].

Мета роботи: вивчити гематологічні зміни у собак за ураження трихурозом різного ступеня тяжкості у Білоцерківському районі Київської області.

Матеріали і методи: робота виконувалась впродовж 2019-2020 років в умовах приватних домогосподарств Білоцерківського району, притулків для бездомних тварин м. Білої Церкви та в умовах лабораторії кафедри паразитології та фармакології та лабораторії клінічної біохімії кафедри терапії та клінічної діагностики ім. Левченка В.І. Білоцерківського НАУ. Об'єктом дослідження були собаки породи німецька вівчарка, алабай, такса, хаскі та метиси (вік 1–11 років), у яких виявили трихуроз. Інвазованість тварин діагностували шляхом виявлення у свіжо відібраних фекаліях яєць *T. Vulpis*. Копроовоскопічні дослідження проводили комбінованим методом стандартизованим за Котельниковим та Хреновим, з використанням насиченого розчину аміачної селітри. У стабілізованій крові визначали кількість лейкоцитів і еритроцитів (підраховували в камері Горяєва), вміст гемоглобіну (геміглобінціанідний метод), гематокритну величину (центрифугування за Шклярем); індекси крові – МСН (середній вміст гемоглобіну в еритроциті), MCV (середній об'єм еритроцитів) – розрахунковим методом. Лейкограму визначали у мазках крові диференційованим підрахунком 100 клітин під імерсійним маслом.

Результати досліджень: На початку дослідження провели овоскопічне дослідження калу від 30 собак різних порід. Екстенсивність трихурозної інвазії склала 66,7%. Хворих на трихуроз тварин поділили на 4 групи за ступенем ураженості, в кожній групі було по 5 собак. При проведенні гематологічного дослідження нами виявлено наступні зміни.

У собак за легкого ступеню трихурозу ($6,2 \pm 0,93$ екз./яєць в одній краплі флотаційного розчину) кількість еритроцитів у середньому була в нормі ($7,7 \pm 0,46$ Тл). В усіх тварин даної групи у межах фізіологічних коливань були показники дихального ензиму крові – гемоглобіну та гематокритної величини ($40,4 \pm 0,45\%$). Тобто, істотних змін зі сторони еритроцитопоезу нами не виявлено. Натомість виявили у хворих тварин лейкоцитопенію, яка вказує на зниження реактивності організму.

У тварин за середнього ступеню ураження трихурисами ($31,3 \pm 4,27$ екз./яєць в одній краплі флотаційного розчину), кількість еритроцитів в середньому була у нормі. Однак, у 20% виявили олігоцитемію. В хворих собак знижені значення гематокритної величини – $36,0 \pm 1,50\%$ (мінімальна норма 37%). У 80% собак була лейкоцитопенія ($3,0 - 7,0$ Гл). Встановили зміни і у видовому складі лейкоцитів. Стосується це, насамперед, еозинофілів. Їх у лейкограмі в середньому було $12,2 \pm 1,65\%$, що значно більше верхньої межі норми (9%). Еозинофілія свідчить про надмірне продукування антитіл та фагоцитоз продуктів розпаду тканин.

За високого ступеня ураження *T. Vulpis* ($90,4 \pm 8,63$) у крові собак виявили олігоцитемію, олігохромемію (у 60% хворих), низькі значення гематокритної величини ($p < 0,05$), лейкоцитоз ($15,6 \pm 2,03$ Г/л), значну еозинофілію, нейтропенію сегментоядерних гетерофілів ($33,2 \pm 3,66\%$).

У собак 4 групи зареєстрували найвищий ступінь ураженості яйцями трихурисів ($191,2 \pm 18,68$ екз./яєць в одній краплі флотаційного розчину). В усіх хворих собак встановили олігоцитемію, олігохромемію, низькі значення гематокритної величини ($33,4 \pm 0,95\%$), макроцитоз (більше 80 мкм^3), лейкоцитоз ($17,3 \pm 0,39$ Г/л), еозинофілію, нейтрофілію юних, нейтропенію сегментоядерних лейкоцитів (у 40% хворих собак), лімфоцитопенію (у 40% уражених тварин).

Висновки. Проведені дослідження дають підстави стверджувати, що із збільшенням інтенсивності інвазії відбуваються зміни і зі сторони еритро і лейкоцитопоезу. За легкого ступеня ураженості трихурисами у хворих тварин проявляється лейкоцитопенія; за середнього ступеня – олігоцитемія, низькі значення гематокритної величини (у 60%), лейкоцитопенія і незначна еозинофілія; за високого ступеня ураженості трихурисами розвивається анемія, яку слід класифікувати, як макроцитарну гіпохромну. У хворих тварин відмічали лейкоцитоз, еозинофілію та лімфоцитопенію. Зміни зі сторони лейкоцитопоезу вказують на надмірне надходження гістаміну в кров, алергічні явища та виснаження захисних сил організму.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Дакно І.С. Екологічна гельмінтологія. Навчальний посібник. Суми: Козацький вал, 2010. С. 77–82.
2. Лабораторна діагностика паразитарних захворювань м'ясоїдних тварин: методичні рекомендації / Павленко С.В., Луценко Л.І., Міщенко А.А. та інші. Київ, 2005. 47 с

3. Лабораторне дослідження крові тварин та інтерпретація його результатів: Методичний посібник для підготовки фахівців напряму «Ветеринарна медицина» за кредитно-модульною системою організації навчального процесу/ В.І. Левченко, В.І. Головаха, В.В. Сахнюк та ін. За ред. В.І. Левченка і В.М. Безуха. Біла Церква, 2015. 136 с.

УДК 619:616.995.132.5:636.8

СОЛОВЙОВА Л.М., канд. вет. наук,
Білоцерківський національний аграрний університет;
ЛІГОМІНА І.П., канд. вет. наук,
Поліський національний університет

КЛІНІЧНІ ТА ГЕМАТОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ ЗА ДИПЛІДІОЗУ КОТІВ

Представлено аналіз поширення дипілідіозу котів. Вивчено клінічний стан та гематологічні показники кошенят. Виявили пригнічення, анемічність слизових, розлад травлення і сухий кашель, а також лейкоцитоз, еозинофілію та еритроцитопенію.

Ключові слова (Keywords): дипілідіоз котів, клінічний стан, гематологічні показники, частота пульсу, анемічність слизових, розлад травлення.

Навколишнє середовище постійно насичується величезною кількістю яєць та личинок гельмінтів, які різними шляхами надходять до своїх хазяїв, де вони завершують розвиток. У результаті безпосереднього контакту із зовнішнім середовищем відбувається інвазія людини зародками гельмінтів тварин [0, 0]. Переносниками яєць паразитів є комахи, зокрема мухи, таргани й блохи. Численна популяція безпритульних тварин у населених пунктах України створює постійний резервуар інвазії [3–5]. Отже, ніхто з домашніх тварин не застрахований від ризику зараження, навіть якщо не виходить із квартири.

Dipylidium caninum – біогельмінт і його розвиток відбувається за участю дефінітивних хазяїв (собак, котів, хутрових звірів) і проміжних (котяча, собача і людська блохи, собачі волососіди). Збудник доволі часто уражує котів, собак, а також може паразитувати і у людини. Тому тематика досліджень є актуальною.

Метою роботи було дослідити особливості клінічних ознак і змін гематологічних показників у котів, хворих на дипілідіоз, за даними ветеринарної клініки «ВетАльянс» в Солом'янському районі м. Київ.

До дослідної групи ми відібрали 10 котів, у яких копроскопічно виявляли членики *D. caninum* (від 8 до 28 штук). Вік котів становив 3–4 місяці, маса тіла – 0,5–0,6 кг. Контролем слугували клінічно здорові коти. Всі тварини, задіяні в експерименті, були пацієнтами ВК «ВетАльянс» міста Києва.

В ході роботи ми проводили клінічний огляд і досліджували гематологічні показники котів, спонтанно інвазованих дипілідіями.

У ході щоденного клінічного дослідження хворих кошенят їм вимірювали температуру тіла у прямій кишці (ртутним термометром), частоту пульсу (за кількістю коливань стегнової артерії на внутрішній поверхні стегна протягом 1 хв) та дихання (за кількістю рухів грудної і черевної стінки за 1 хв).

Кров у тварин для морфологічних досліджень відбирали вранці до годівлі з *Vena cephalica antebrachii*. Відбір крові, консервування та зберігання здійснювали згідно з існуючими методиками [0]. Гематологічні показники визначали загальноприйнятими методами [0]. Кількість еритроцитів і лейкоцитів підраховували в камері Горяєва за допомогою лічильника для підрахунку формених елементів крові, мазки крові фарбували за Романовським-Гімзою і виводили лейкограму.

З метою діагностики інвазійних хвороб котів було використано копроскопічний і копроовоскопічний флотаційний метод Фюллеборна.

ЗМІСТ

Секція: ПРОБЛЕМИ НЕІНФЕКЦІЙНОЇ ПАТОЛОГІЇ ТВАРИН

Бондаренко Л.В. Профілактика шлунково-кишкових захворювань поросят при відлученні за використання пробіотику.....	3
Бевз О.С., Мельниченко А.П. Вивчення дисципліни «Цитологія, гістологія та ембріологія» в умовах дистанційного навчання.....	4
Вовкотруб Н.В. Оцінка показників залишкового нітрогену за змін тиреоїдного профілю у високопродуктивних корів.....	6
Євстафієва Ю.М., Бучковська В.І. Етологічні особливості сну тварин.....	8
Козій Н.В., Рубленко С.В., Козій В.І. Особливості використання атіпамезолу для реверсії седативної дії агоністів α_2 -адренорецепторів.....	11
Козій В.І., Ніщененко М.П., Шмаюн С.С., Порошинська О.А., Стовбецька Л.С., Ємельяненко А.А., Кондратюк Я.Р. Ефективність амітриптиліну за компульсивних розладів поведінки у собак.....	11
Мостовий Є.В., Головаха В.І. Зміни показників кислотно-основного балансу у крові собак за хронічної ниркової недостатності.....	12
Мельник А.Ю. Білковий обмін та функціональний стан печінки у курчат-бройлерів за використання препарату Абетка для тварин.....	14
Порошинська О.А., Шмаюн С.С. Вплив пренатального стресу у свиноматок на ріст та розвиток поросят.....	16
Сакара В.С., Мельник А.Ю. Вплив лізинатів та пантотенатів цинку на обмін мікроелементів в організмі курчат-бройлерів.....	17
Чорнозуб М.П., Козій В.І., Ємельяненко О.В. Окремі аспекти етіології хвороб ратиць у свиней.....	19
Папченко І.В., Антіпов А.А., Гончаренко В.П. Випадок загибелі страуса.....	21

Секція: ПРОБЛЕМИ ЗАРАЗНОЇ ПАТОЛОГІЇ ТВАРИН

Авраменко Н.В., Шаганенко Р.В., Шаганенко В.С. Порівняльна ефективність різних форм препаратів групи бензimidазолу за кишкових нематодозів свиней.....	24
Андрійчук А.В., Зоценко В.М., Рубленко І.О., Островський Д.М., Тарануха С.І. Ураження качанів кукурудзи т-2, f-2 токсинами та доном у польових умовах.....	25
Букалова Н.В., Богатко Н.М., Лясота В.П., Приліпко Т.М. Експресні методи ідентифікації якості баранини та козлятини.....	27
Джміль В.І. Моніторинг та лікування лернеозу у коропів, що вирощувалися у нагульному ставку ТОВ «Рокитнянський рибгосп» в період 2019 року.....	29
Жуковський М.О., Недосєков В.В. Нові підходи до фінансування протиєпізоотичних заходів. Приклад країн ЄС.....	30
Зоценко В.М., Рубленко І.О., Андрійчук А.В., Островський Д.М., Тарануха С.І. Коригування імунного захисту організму пробіотиками.....	32
Корнієнко Л. М. Моніторинг епізоотичної ситуації з африканської чуми свиней в Україні та практичні поради власникам щодо запровадження біобезпеки у свинарських господарствах.....	34
Маковська І.Ф., Кеппл О. Особливості біобезпеки та біозахисту на тваринницьких фермах.....	36
Марченко Н.В., Лиманська О.Ю., Болотін В.І. Застосування вітчизняної системи індикації ДНК <i>B. ovis</i> у біологічному матеріалі за допомогою ПЛР у режимі реального часу.....	38

Москаленко Л.О., Недосеков В.В., Галат М.В. Оцінка прийнятності заходів боротьби з африканською чумою свиней (АЧС) серед фермерів в Естонії методом фокус груп.....	40
Островський Д.М., Рубленко І.О., Зоценко В.М., Андрійчук А.В., Тарануха С.І. Мікроскопічні гриби зерна пшениці зони Полісся.....	41
Рубленко І.О., Зоценко В.М., Андрійчук А.В., Тарануха С.І., Островський Д.М. Визначення чутливості польового ізоляту <i>Klebsiella pneumoniae</i> до антибіотиків та антибактеріальних речовин.....	43
Сайченко І.В., Головаха В.І., Антіпов А.А. Гематологічні зміни у собак за ураження трихурозом різного ступеня тяжкості.....	45
Соловйова Л.М., Лігоміна І.П. Клінічні та гематологічні показники за дипілідіозу котів.....	47
Хіцька О.А. Контроль м'ясних продуктів в умовах супермаркету.....	49
Царенко Т.М., Ярчук Б.М., Довгаль О.В., Шульга П.Г. Застосування полімеразної ланцюгової реакції у системі забезпечення стійкого благополуччя стада великої рогатої худоби щодо лейкозу.....	50
Савченко М.О., Білик С.А., Новік О.В. Особливості поверхневих антигенів <i>Streptococcus suis</i> за культивування in vitro.....	53
Антіпов А.А., Гончаренко В.П., Шаганенко В.С. Гельмінтофауна коней у господарстві.....	55